

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA

DĖL X SKUNDO NR. 5D-2026/2.1-177

**PRIEŠ NACIONALINĮ VISUOMENĖS SVEIKATOS CENTRĄ PRIE SVEIKATOS
APSAUGOS MINISTERIJOS IR KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ**

2026-08-28 Nr. PA-116

Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Seimo kontrolierių įstaiga 2026 m. vasario 2 d. gavo X (toliau – Pareiškėja) skundą dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) Kauno departamento (toliau – Departamentas) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant Pareiškėjos 2026 m. sausio 8 d. prašymą, susijusį su galima oro tarša jos gyvenamosiose patalpose (toliau – Skundas).

2. Skunde nurodyta:

2.1. Pareiškėja 2026 m. sausio 8 d. kreipėsi į Departamentą dėl galimos oro taršos jos gyvenamojoje aplinkoje ir nurodė, kad iš kaimyninio buto, esančio aukštu žemiau, į Pareiškėjos gyvenamąjį butą sklinda aitrus degimo ir dūmų kvapas, keliantis susirūpinimą dėl galimo poveikio Pareiškėjos sveikatai (toliau – 2026-01-08 Prašymas).

Pareiškėja 2026 m. sausio 27 d. gavo Departamento atsakymą Nr. (2-12 4.80 Mr)2-3228, kuriuo atsisakyta nagrinėti Pareiškėjos prašymą ir nurodyta, kad kvapų koncentracijos ribinės vertės taikomos tik ūkinėje komercinėje veikloje, o NVSC neturi įgaliojimų vykdyti privačių gyvenamųjų patalpų kontrolės.

Pareiškėjos nuomone, toks Departamento sprendimas neatitinka gero viešojo administravimo principų, nes jos 2026-01-08 Prašymas buvo nepagrįstai susiaurintas iki vieno teisės akto taikymo. Pareiškėjos teigimu, ji kreipėsi į Departamentą ne vien dėl kvapo vertinimo, bet dėl galimos oro taršos gyvenamojoje aplinkoje ir poveikio jos sveikatai. Departamento atsakyme nebuvo įvertinta galima rizika sveikatai, netaikytas prevencijos principas ir nepasiūlyta jokia alternatyva ar kita kompetentinga institucija, galinti spręsti susidariusią situaciją.

Pareiškėja prašo Seimo kontrolierę įvertinti Departamento veiksmus (neveikimą) gero viešojo administravimo požiūriu ir nustatyti, ar nebuvo pažeista jos teisė į tinkamą, rūpestingą ir atsakingą viešąjį administravimą.

2.2. Pareiškėja 2026 m. gegužės 5 d. papildė Skundą, pateikdama nusiskundimus dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jos 2026 m. kovo 16 d. kreipimąsi dėl į jos gyvenamąsias patalpas patenkančios oro taršos ir periodiškai juntamo aitraus, neįprasto kvapo, panašaus į degimo, dūmų, smalkių kvapus (1 priedo 2 punktas) (toliau – 2026-03-16 Prašymas).

3. Pareiškėja kartu su Skundu pateikė Departamento 2026 m. sausio mėn. atsakymą (registracijos duomenų nėra) (1 priedo 1 punktas).

Pareiškėja kartu su papildomu Skundu pateikė Savivaldybės 2026 m. balandžio 16 d. atsakymą į jos 2026-03-16 Prašymą Nr. 36-2-731 (1 priedo 2.2 papunktis) (toliau – 2026-04-16 Atsakymas).

TYRIMO IŠVADOS

4. Tyrimo metu Seimo kontrolierė Erika Leonaitė 2026 m. vasario 19 d. raštu Nr. SE-429 ir 2026 m. balandžio 27 d. raštu Nr. SE-1042 kreipėsi į Departamentą ir NVSC, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes (2 priedo 1 punktas).

5. NVSC 2026 m. kovo 18 d. raštu Nr. 1D-787 „Dėl administracinės procedūros sprendimo ir informacijos pateikimo“, adresuotu Pareiškėjai (kopija – Seimo kontrolieriui; toliau – 2026-03-18 Atsakymas), ir 2026 m. balandžio 30 d. raštu Nr. 1D-1202 pateikė informaciją, paaiškinimus, dokumentus (2 priedo 2 punktas).

6. Seimo kontrolierės Erika Leonaitė ir Jolita Miliuvienė 2026 m. gegužės 14 d. raštu Nr. SE-1221 kreipėsi į Savivaldybę, prašydamos pateikti informaciją, paaiškinimus, dokumentus bei pateikdamos Savivaldybei tarpininkavimo prašymą išnagrinėti 2026-03-16 Prašymą teisės aktuose nustatyta tvarka (2 priedo 3 punktas).

7. Savivaldybė 2026 m. birželio 23 d. raštu Nr. (33.192 E) R-1789 pateikė Seimo kontrolierėms paaiškinimus, informaciją, dokumentus (2 priedo 4 punktas).

8. Tyrimui aktualus teisinis reguliavimas, įtvirtintas Seimo kontrolierių įstatyme (toliau – ir SKĮ), Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme (toliau – ir Įstatymas), Viešojo administravimo įstatyme (toliau – ir VAĮ), ir teismų praktika, suformuota Konstitucinio Teismo (toliau ir – KT) nutarimuose bei Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) jurisprudencijoje, pateikiami 3 ir 4 prieduose.

9. Atsižvelgiant į Skundo turinį, tyrimo metu analizuotą informaciją ir teisinį reglamentavimą, išvados bus pateikiamos išskiriant šias dalis:

9.1. Dėl NVSC pareigūnų veiklos (neveikimo);

9.2. Dėl Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo).

Dėl NVSC pareigūnų veiklos (neveikimo)

10. Pareiškėja Skunde skundžiasi Departamento 2026 m. sausio 27 d. atsakymu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-3228, kuriuo atsisakyta nagrinėti jos prašymą ir nurodyta, kad kvapų koncentracijos ribinės vertės taikomos tik ūkinėje komercinėje veikloje, o NVSC neturi įgaliojimų vykdyti privačių gyvenamųjų patalpų kontrolės. Pareiškėjos teigimu, ji kreipėsi į Departamentą ne vien dėl kvapo vertinimo, bet dėl galimos oro taršos gyvenamojoje aplinkoje ir poveikio jos sveikatai. Departamento atsakyme nebuvo įvertinta galima rizika sveikatai, nepasiūlyta kita kompetentinga institucija, galinti spręsti susidariusią situaciją (pažymos 2 punktas).

11. Nagrinėjamu atveju Seimo kontrolierė Erika Leonaitė kreipėsi į NVSC, prašydama pateikti motyvuotą nuomonę, ar Departamentas, gavęs 2026-01-08 Prašymą, jį išnagrinėjo visa apimtimi pagal jo turinį ir savo kompetenciją (2 priedo 1 punktas). Pažymėtina, kad įvertinus NVSC pateiktą informaciją apie atliktą administracinę procedūrą (2 priedo 2 punktas), konstatuotina, kad iš esmės pritartina toliau nurodytoms NVSC išvadoms dėl Departamento veiksmų (neveikimo), nagrinėjant 2026-01-08 Prašymą:

11.1. NVSC, kaip viešojo administravimo institucija, teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę atlieka tik pagal teisės aktų nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus, vadovaudamasis priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais. NVSC vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, įskaitant tai, kaip laikomasi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose bei taršos leidimuose NVSC nustatytų sąlygų dėl kvapų valdymo (toliau – kvapų kontrolė). NVSC kvapų kontrolę atlieka vadovaudamasis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių (patvirtintų sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885) nuostatomis ir Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ (patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885) reikalavimais. Šios higienos normos 2 punkte nurodyta, kad kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma tik iš ūkinėje komercinėje veikloje, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai, kylantiems kvapams vertinti.

Pagal Įstatymo 15 straipsnio nuostatas, NVSC pagal asmenų prašymus, pranešimus ir skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę pagal kontroliuojamų sričių sąrašą, kuriuo NVSC įgaliotas vykdyti ūkinės komercinės veiklos veiksmų, galinčių turėti įtakos visuomenės sveikatai, kontrolę pagal Lietuvos higienos normą HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ (toliau – Higienos norma).

11.2. Departamentas į 2026-01-08 Prašymą atsakė 2026 m. sausio 27 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-3228 (toliau – ir administracinis sprendimas), įvertinęs galimos oro taršos gyvenamosiose patalpose aplinkybes pagal Higienos normos nuostatas.

Telefoninio pokalbio su Departamento pareigūnu metu Pareiškėja patikslino, kad oro teršalai ir kvapai sklinda iš aukštu žemiau esančio buto. Departamentas nustatė, kad aukštu žemiau esančiuose butuose nėra įregistruota ūkinė komercinė veikla.

11.3. NVSC konstatavo, kad nagrinėjamu atveju 2026-01-08 Prašyme pateikta informacija yra bendro pobūdžio (nurodomas kvapas), nepateikta objektyvių duomenų ar aplinkybių, leidžiančių identifikuoti konkrečius galimus taršos šaltinius ar teršalus, todėl nėra pakankamo pagrindo inicijuoti valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę ir atlikti oro kokybės tyrimus pagal minėtą Higienos normą.

11.4. Remiantis LVAT praktika, vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad

administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Taip pat šis principas suponuoja viešojo administravimo subjekto pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (4 priedo 2 punktas).

11.5. Vadovaujantis VAĮ 11 straipsnio 4 dalimi (3 priedo 5 papunktis), jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.

NVSC konstatavo, kad Departamentas, nustatęs, kad pagal kompetenciją negali spręsti 2026-01-08 Prašyme išdėstytų klausimų, VAĮ nustatyta tvarka nepersiuntė jo nagrinėti pagal kompetenciją kompetentingam viešojo administravimo subjektui.

NVSC paaiškino, kad Departamentas, įvertinęs, kad Pareiškėja jau kreipėsi į Savivaldybę, 2026-01-08 Prašymo nepersiuntė nagrinėti pagal kompetenciją kompetentingam viešojo administravimo subjektui, bet apie tai neinformavo Pareiškėjos.

11.6. Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktus (3 priedo 5 papunktis), administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, taip pat kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai.

NVSC konstatavo, kad Departamentas, priėmęs administracinį sprendimą dėl 2026-01-08 Prašymo nagrinėjimo nutraukimo, neišdėstė visų administracinio sprendimo motyvų, taip pat nebuvo pateiktas išsamus teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos šiam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės.

Departamentas administraciniame sprendime nepateikė informacijos, susijusios su NVSC įgaliojimais vykdyti tik ūkinės komercinės veiklos veiksmų, galinčių turėti įtakos visuomenės sveikatai, kontrolę pagal Higienos normą.

12. Pagal šio tyrimo metu gautą informaciją (2 priedo 2.1.3 papunktis) konstatuotina, kad Departamentas Skundo tyrimo metu atnaujino 2026-01-08 Prašymo nagrinėjimą ir 2026 m. kovo 2 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-8191 kreipėsi į Pareiškėją, prašydamas patikslinti informaciją, nurodant buto numerį, iš kurio sklinda kvapai ir oro teršalai į Pareiškėjos gyvenamąją aplinką, taip pat, jei yra žinoma, informuoti, ar tame bute vykdoma ūkinė komercinė veikla (2026 m. kovo 2 d. gauta Pareiškėjos patikslinta informacija). Departamentas 2026 m. kovo 3 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-8507 kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, prašydamas suteikti tarnybinę pagalbą pateikiant informaciją apie tai, ar bute, iš kurio galimai sklinda oro tarša, yra įregistruota ūkinė komercinė veikla (pagal verslo liudijimą ar pažymą) ir kokia registruotos veiklos rūšis. Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija 2026 m. kovo 4 d. raštu Nr. (7.1 Mr) K-3131 informavo, kad duomenų apie išduotą (-us) verslo liudijimą (-us) ir juridinių ar fizinių asmenų registruotą veiklą nurodytu adresu nėra.

Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 21 punktu, „statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka yra savarankiškoji savivaldybių funkcija“. Šio įstatymo 6 straipsnio 42 punkte nustatyta, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra būtų

ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir mero paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų atlikimu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles (3 priedo 4 punktas).

Departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad negali spręsti Pareiškėjos prašyme išdėstytų klausimų, kurie nėra susiję su vykdoma ūkine komercine veikla, 2026 m. kovo 16 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-10627 persiuntė Pareiškėjos prašymą nagrinėti pagal kompetenciją Savivaldybei ir apie tai informavo Pareiškėją.

13. Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad Departamentas, iš pradžių išnagrinėjęs 2026-01-08 Prašymą, nesilaikydamas VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktų bei 11 straipsnio 4 dalies reikalavimų, šio tyrimo metu iš naujo išnagrinėjo minėtą prašymą ir Pareiškėjai pateikė kartotinį atsakymą, persiuntė 2026-01-08 Prašymą nagrinėti pagal kompetenciją Savivaldybei. Be to, NVSC informavo Pareiškėją apie Departamento veiklos įvertinimą 2026 m. kovo 18 d. raštu (2 priedo 2 punktas).

Vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi (3 priedo 2 papunktis), skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia.

Dėl pirmiau nurodytų aplinkybių šios Skundo dalies tyrimas nutrauktinas, kartu Departamento vadovui teikiant rekomendacijas dėl viešojo administravimo gerinimo.

Dėl Savivaldybės pareigūnų veiklos (neveikimo)

14. Pareiškėja skundžiasi Savivaldybės pareigūnų veiksmais (neveikimu), nagrinėjant jos 2026-03-16 Prašymą. Pareiškėjos nuomone, Savivaldybės pareigūnai nepagrįstai jai nesudarė galimybės dalyvauti tikrinant faktines aplinkybes (kvapus, oro taršos sklidimą), neišsamiai ištyrė jos nurodytas aplinkybes (tik apklausė kai kuriuos kaimynus), neįvertino jai daromo galimo psichologinio spaudimo.

15. Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija ir teise, taip pat turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus bei vadovautis konstituciniu valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms imperatyvu (4 priedo 1 punktas).

Vadovaujantis VSI 6 straipsnio 1 dalies 21 ir 42 punktais (3 priedo 4 punktas), viena Savivaldybės savarankiškųjų funkcijų yra statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka bei butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir mero paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų atlikimu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.

16. Nagrinėjamu atveju Savivaldybė iki Skundo pateikimo Seimo kontrolierių įstaigai dienos išnagrinėjo 2026-03-16 Prašymą ir pateikė Pareiškėjai 2026-04-16 Atsakymą.

16.1. Savivaldybė, nagrinėdama 2026-03-16 Prašymą, 2026 m. balandžio 3 d. patikrino faktinius duomenis vietoje (2026 m. balandžio 7 d. faktinių duomenų patikrinimo

vietaje aktas Nr. 07-13-21; duomenų apie pavojų asmenų sveikatai ar gyvybei nenustatyta). Pastebėtina, kad Pareiškėja nebuvo kviečiama dalyvauti šiame patikrinime ir apie jį nebuvo iš anksto informuota (2 priedo 4.1 papunktis).

Savivaldybė šio tyrimo metu paaiškino, kodėl Pareiškėja nebuvo pakviesta dalyvauti minėtame patikrinime, kadangi patikrinimo tikslas buvo objektyviai įvertinti faktinę situaciją ir surinkti pirminius duomenis apie galimas problemas.

Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 9 punktu Savivaldybė savo veikloje turėjo vadovautis objektyvumo principo reikalavimais (administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs). Šio tyrimo kontekste pažymėtina, kad pagal galiojančius teisės aktus nėra privaloma visais atvejais prašymą pateikusiems asmenims sudaryti galimybę dalyvauti aplinkybių patikrinime vietoje, tai nuspręsti priklauso faktinių aplinkybių patikrinimą vietoje atliekančiam pareigūnui, atsižvelgiant į konkretaus patikrinimo pobūdį, tikslą ir nustatinėtinas aplinkybes.

16.2. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte nurodytu išsamumo principu, Savivaldybė į 2026-03-16 Skundą turėjo atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydama visas nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindama jo turinį.

Remiantis LVAT praktika viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu (4 priedo 2 punktas).

Įvertinus 2026-04-16 Atsakymo turinį (2 priedo 2.2 papunktis) konstatuotina, kad jis neatitinka VAĮ išsamumo principo reikalavimų, nes teisės aktuose nustatyta tvarka nebuvo patikrinta pagrindinė 2026-03-16 Skunde nurodyta aplinkybė, kad Pareiškėjos bute jaučiamas degimo ir dūmų kvapas, neatlikta statinių naudojimo priežiūra.

16.3. Seimo kontrolierės 2026 m. gegužės 14 d. raštu kreipėsi į Savivaldybę, pateikdamos tarpininkavimo prašymą išnagrinėti 2026-03-16 Skundą teisės aktuose nustatyta tvarka, be kita ko, nustatyta tvarka atliekant statinio (Namo) naudojimo priežiūrą, Namo buto, iš kurio galimai sklinda kvapai, naudojimo pagal paskirtį priežiūrą, suderinant Savivaldybės patikrinimų laiką su butų savininkais, atlikus patikrinimus surašyti atitinkamus aktus ir pateikti išsamų atsakymą Pareiškėjai (2 priedo 3 punktas).

Savivaldybė atsižvelgė į Seimo kontrolierių tarpininkavimo prašymą ir, vykdydama statinių naudojimo priežiūros funkciją, 2026 m. gegužės 21 d. organizavo Namo (statinio) naudojimo priežiūrą bei 24 ir 27 butų vėdinimo kanalų veikimo kontrolę (vertinant, ar gyvenamosiose patalpose juntami nebūdingi gyvenamajai aplinkai pašaliniai, aštrūs kvapai) (2 priedo 4.2 papunktis).

Vadovaujantis VAĮ 33 straipsnio 12 dalimi ir 13 dalies 4 punktu, ūkio subjekto (šiuo atveju – Namo bendrojo naudojimo objektų valdytojo) veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas, kai ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas (šiuo atveju – Savivaldybė) priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą, pvz., gavus skundą dėl ūkio subjekto veiksmų ar neveikimo, kai įvertinus turimą informaciją kyla pagrįstų įtarimų, kad ūkio subjekto veikla gali kelti grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms.

Savivaldybė prieš atlikdama Namo (statinio) naudojimo priežiūrą ir faktinių aplinkybių patikrinimą išsiuntė pranešimus Namo bendrojo naudojimo objektų valdytojui

UAB „Mano būstas Dainava“ bei Pareiškėjai (2026 m. gegužės 21 d. raštas Nr. 07-2440) (2 priedo 4.2 papunktis).

Savivaldybės pareigūnai 2026 m. birželio 17 d. surašė Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą Nr. 07-13-118 (toliau – 2026-06-17 Aktas), o 2026 m. birželio 17 d. – 27 ir 24 butų faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktus Nr. 07-13-119 (toliau – 07-13-119 Aktas) ir Nr. 07-13-120 (toliau – 07-13-120 Aktas) (2 priedo 4.3 papunktis).

Savivaldybė, atsižvelgusi į tai, kad Namų 24 buto savininkas neįsileido į butą, t. y. nesudarė sąlygų įvertinti vėdinimo sistemų veikimą bei faktines buto naudojimo aplinkybes, įpareigojo UAB „Mano būstas Dainava“ organizuoti Namų vėdinimo kanalų veikimo patikrinimą bei įvertinti 24 buto faktines naudojimo aplinkybes, susijusias su Pareiškėjos nurodytais galimais iš šio buto sklindančiais pašaliniais kvapais. Be to, nustačius galimus bendrųjų inžinerinių sistemų eksploatavimo, statinio naudojimo ir / ar patalpų naudojimo ne pagal paskirtį požymius, imtis veiksmų pagal kompetenciją bei apie nustatytas aplinkybes ir priimtus sprendimus informuoti Seniūniją, pateikiant tai pagrindžiančius dokumentus (07-13-120 Akto rekomendacija) (2 priedo 4.4 papunktis).

16.4. Savivaldybė bendrame nagrinėjamo klausimo kontekste vertino ir Pareiškėjos nurodytas aplinkybes dėl galimo psichologinio spaudimo jai, bet negavo objektyvių duomenų, leidžiančių nustatyti tiesioginį ar netiesioginį ryšį tarp nagrinėjamo 2026-03-16 Skundo dėl galimos taršos ir galimo psichologinio spaudimo Pareiškėjai (2 priedo 4.6 papunktis).

16.5. Pažymėtina, kad 07-13-119 Akte užfiksuota, kad patikrinimo metu dalyvavusi Pareiškėja kelias savaites nebejunta aitraus, neįprasto kvapo, panašaus į degimo, dūmų, smalkių kvapo (2 priedo 4.4 papunktis).

16.6. Pareiškėja papildomai faktinių duomenų patikrinimo vietoje metu pateikė paaiškinimą dėl tabako dūmų kvapo, sklindančio per pravirą langą (2026 m. birželio 5 d. paaiškinimas reg. DVS Nr. 07-3-465). Surinkta medžiaga dėl tabako dūmų patekimo per langą į Pareiškėjos butą perduota pagal kompetenciją nagrinėti Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui, kuris įvertins, ar yra pagrindas taikyti atsakingam asmeniui administracinę atsakomybę pagal Administracinių nusižengimų kodekso 492 straipsnį (Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme nustatytas tabako gaminių ar susijusių gaminių vartojimo ar jų turėjimo ribojimo pažeidimas, pastatų (butų) arba patalpų savininkams ar kitų daiktinių teisių turėtojams nustatytų reikalavimų nevykdymas) (2 priedo 4.8 papunktis).

16.7. Kaip nurodyta pirmiau, Seimo kontrolierės 2026 m. gegužės 14 d. raštu kreipėsi į Savivaldybę pateikdamos tarpininkavimo prašymą išnagrinėti 2026-03-16 Skundą, be kita ko, laikantis išsamumo principo ir kitų VAĮ principų reikalavimų.

Savivaldybė (Seniūnija) šio tyrimo metu atsižvelgė į Seimo kontrolierių tarpininkavimo prašymą ir pateikė Pareiškėjai papildomą 2026 m. birželio 19 d. atsakymą Nr. 07-2-600 (toliau – 2026-06-19 Atsakymas), kuriuo informuota apie 2026-03-16 Skundo nagrinėjimo rezultatus (2 priedo 4.10 papunktis).

Įvertinus 2026-06-19 Atsakymo turinį, kuriame išsamiai aprašytos Savivaldybės 2026-03-16 Skundo nagrinėjimo metu patikrintos ir nustatytos aplinkybės, konstatuotina, kad šis atsakymas atitinka išsamumo ir kitų VAĮ principų reikalavimus, taigi Savivaldybė ištaisė 2026-04-16 Atsakymo trūkumus.

17. Apibendrinus pirmiau nurodytas aplinkybes konstatuotina, kad Savivaldybė, iš pradžių išnagrinėjusi 2026-03-16 Skundą, nesilaikydama VAĮ išsamumo ir objektyvumo

principų reikalavimų, šio tyrimo metu atsižvelgė į Seimo kontrolierių tarpininkavimo prašymą, išnagrinėjo minėtą skundą iš esmės, faktinių aplinkybių patikrinimuose dalyvaujant Pareiškėjai, ir pateikė jai papildomą išsamų 2026-06-19 Atsakymą. Be to, šio tyrimo metu yra konstatuotos faktinės aplinkybės, kad Pareiškėja jos gyvenamosiose patalpose jau nebejaučia aitraus, neįprasto kvapo, panašaus į degimo, dūmų, smalkių kvapą, taigi išnyko Skunde nurodytos aplinkybės.

Vadovaujantis SKĮ 22 straipsnio 3 dalimi (3 priedo 2 papunktis), skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia.

Dėl pirmiau nurodytų aplinkybių šios Skundo dalies tyrimas nutrauktinas, kartu Savivaldybės administracijos direktoriui teikiant rekomendacijas dėl viešojo administravimo gerinimo.

SEIMO KONTROLIERIŲ SPRENDIMAI

18. Seimo kontrolierė Erika Leonaitė, vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia Skundo dalies dėl Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Kauno departamento pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

19. Seimo kontrolierė Jolita Miliuvienė, vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, nusprendžia Skundo dalies dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIŲ REKOMENDACIJOS

20. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierė Erika Leonaitė **Nacionalinio visuomenės sveikatos centro Kauno departamento vadovui** rekomenduoja informuoti, kokių priemonių bus imtasi, kad ateityje Departamento administraciniai sprendimai atitiktų VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktų bei 11 straipsnio 4 dalies reikalavimus.

21. Vadovaudamasi Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Seimo kontrolierė Jolita Miliuvienė **Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriui** rekomenduoja:

21.1. pranešti Seimo kontrolierei ir Pareiškėjai apie Namų bendrojo naudojimo objektų valdytojui pateiktų įpareigojimų vykdymo rezultatus;

21.2. informuoti Seimo kontrolierę ir Pareiškėją apie Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriui perduoto Pareiškėjos pranešimo apie galimą administracinį nusižengimą tyrimo rezultatus;

21.3. užtikrinti, kad ateityje nagrinėjant pareiškėjų prašymus, būtų laikomasi išsamumo principo reikalavimų.

Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus

siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma informuoti Seimo kontrolierę (rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus ir juos pagrindžiančius dokumentus Seimo kontrolierei pateikti el. p. ombuds@lrski.lt arba per E. pristatymo informacinę sistemą).

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė

Seimo kontrolierė

Jolita Miliuvienė

SKUNDE PATEIKTA INFORMACIJA

1. Pareiškėjos kartu su Skundu pateiktame Departamento 2026 m. sausio mėn. atsakyme (registracijos duomenų nėra) nurodyta:

„Informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nuostatomis, viešojo administravimo institucijos teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę atlieka tik pagal teisės aktų nustatyta tvarka joms suteiktus įgaliojimus, vadovaudamasi priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais.

Paaškiname, kad vadovaujantis Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 [...], kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma tik iš ūkinėje komercinėje veikloje, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai, kylantiems kvapams vertinti.

Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnis nustato NVSC kompetenciją, pagal kurią nesuteikia įgaliojimų vykdyti privačių gyvenamųjų patalpų (butų) kontrolės.

Informuojame, kad šis sprendimas (atsakymas) per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas (pasirinktinai): vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui (Kalvarijų g. 153, 08352 Vilnius); Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyriui (Laisvės al. 36, 44240 Kaunas); Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka Regionų administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius; Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portale e.teismas.lt).

Dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje per vienerius metus nuo skundžiamų veiksmų padarymo ar skundžiamo sprendimo priėmimo turite teisę pateikti skundą Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui (Gedimino pr. 56, 01110 Vilnius) Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pareiškėja 2026 m. gegužės 5 d. pateikė papildomus paaškinimus („Dėl tyrimo eigos, procedūrinių trūkumų ir konstitucinės teisės į sveiką aplinką užtikrinimo“) ir Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – Savivaldybė) atsakymo į Pareiškėjos 2026-03-16 Skundą:

2.1. „Susipažinusi su informacija apie pratęstą tyrimą ir iš Savivaldybės gauto rašto [...], [turiniu] teikiu papildomus paaškinimus ir prašau įvertinti, ar tyrimas buvo atliekamas laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose įtvirtintų viešojo administravimo principų bei mano konstitucinės teisės į sveiką ir saugią gyvenamąją aplinką užtikrinimo.

Dėl pareigos užtikrinti objektyvų ir išsamų tyrimą. Vadovaujantis VAĮ įtvirtintais: objektyvumo principu (sprendimai turi būti grindžiami visapusiškai ištirtomis faktinėmis aplinkybėmis), proporcingumo principu, nešališkumo principu, atsakomybės už priimtus sprendimus principu, viešojo administravimo subjektai privalo imtis visų būtinų veiksmų, kad faktinės aplinkybės būtų nustatytos tiksliai ir išsamiai.

Mano vertinimu, šiuo atveju šių principų laikymasis kelia pagrįstų abejonių.

1. Dėl patikrinimo organizavimo. Rašte nurodyta, kad patikrinimo metu nebuvo sudaryta galimybė patekti į mano butą. Paaiškinu, kad nurodytu laikotarpiu atostogavau ir buvau išvykusi į Maltą. Apie planuojamą patikrinimą nebuvo informuota nei telefonu, nei el. paštu, nei registruotu laišku. Man nebuvo suteikta reali galimybė dalyvauti procese ar sudaryti sąlygų patekti į patalpas. Tokios aplinkybės leidžia teigti, kad nebuvo užtikrintas tinkamas bendradarbiavimo su pareiškėju principas, o išvada apie „neatidarytas duris“ neatspindi faktinės situacijos.

2. Dėl aplinkybių ištyrimo išsamumo. Tyrimo metu buvo apklausti kaimynai, gyvenantys virš ir priešais mano butą. Atsižvelgiant į tai, kad mano skundas susijęs su kvapų sklidimu galimai per ventiliacijos ar kitas inžinerines sistemas, kvapų pasireiškimas gali būti lokalus ir nepasireikšti kituose aukštuose ar priešais esančiuose butuose. Tokiu atveju vien formalus kaimynų apklausimas, neįvertinus galimo kvapų sklidimo mechanizmo, negali būti laikomas pakankamu ir išsamiu aplinkybių tyrimu.

3. Dėl papildomų aplinkybių ir galimo spaudimo. Laiptinėje buvo padegtos pašto dėžutės ir kilimėlis. Po kelių dienų buvo perdažytos nuo gaisro aprūkusios vietos. Kitą dieną ant savo pašto dėžutės radau užklijuotą lipduką su užrašu „Kovotojo kodas“ (nuotrauka pridedama). Atsižvelgiant į tai, kad esu inicijavusi skundus dėl galimos taršos, šios aplinkybės objektyviai kelia man nerimą dėl galimo psichologinio spaudimo. Nepateikiu kategoriškų išvadų dėl šių įvykių tarpusavio ryšio, tačiau prašau vertinti jas kompleksiskai bendrame tyrimo kontekste.

4. Dėl konstitucinės teisės į sveiką aplinką. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 53 straipsnis nustato, kad valstybė rūpinasi žmonių sveikata ir garantuoja teisę į sveiką ir saugią aplinką. Mano skundas susijęs su galimu ilgalaikiu poveikiu sveikatai dėl į butą sklindančių nemalonių kvapų.

Prašymai

Prašau: 1. Įvertinti, ar tyrimas buvo atliekamas laikantis Viešojo administravimo įstatymo principų. 2. Įpareigoti atsakingas institucijas organizuoti pakartotinį patikrinimą, iš anksto mane informuojant ir sudarant galimybę dalyvauti. 3. Įvertinti galimus procedūrinius trūkumus ir užtikrinti išsamų faktinių aplinkybių nustatymą. 4. Užtikrinti, kad mano konstitucinė teisė į sveiką ir saugią gyvenamąją aplinką būtų realiai, o ne formaliai ginama.“

2.2. 2026-04-16 Atsakyme į Pareiškėjos 2026-13-16 Skundą, be kita ko, nurodyta:

„Savivaldybė 2026-03-16 gavo NVSC persiųstą Pareiškėjos raštą (DVS KONTORA registruotas ir suteiktas Nr. R12-2118) dėl galimai iš <...> namo [toliau – Namas] <...> buto, Kaune į Pareiškėjos [...] gyvenamąsias patalpas patenkančios oro taršos, bei periodiškai juntamo aitraus, neįprasto kvapo, panašaus į degimo, dūmų, smalkių.

Informuojame, kad Savivaldybės filialas Dainavos seniūnija (toliau – Seniūnija) vadovaudamasi Statybos įstatymo (toliau – SI) 49 straipsnio 1 dalies 3 punktu bei vykdydama, Seniūnijos nuostatais, patvirtintais Kauno miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. A-4168 [...] suteiktas funkcijas, tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo Statybos įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo reikalavimus.

Todėl reaguodami į gautą skundą, 2026 m. balandžio 3 d. Seniūnijos ir Savivaldybės Viešosios tvarkos skyriaus specialistai patikrino situaciją vietoje. Informuojame, kad Namo nei 24 buto, nei 27 buto durų niekas neatidarė. Namo 25 ir 30 butų gyventojai informavo,

kad maždaug prieš dvi savaites buvo padegtos pirmame aukšte esančios pašto dėžutės, todėl degėsių ir dūmų kvapas kurį laiką jautėsi visoje laiptinėje ir butuose. Gyventojai teigė, kad šiuo metu nei savo butuose, nei namo laiptinėje, jokių kvapų nejaučia, sudegusios pašto dėžutės sutvarkytos.

Pažymime, kad 1969 (Namo statybos metai) metų statybos pastatuose buvo taikyti tarybinių laikų ventiliacijos (vėdinimo) standartai, t. y. numatyta savaiminė ventiliacija, kurios efektyvumą stipriai įtakoja aplinkos sąlygos. Atsižvelgiant į tai, rekomenduojame inicijuoti ilgalaikį ir kompleksinį sprendimą – viso pastato renovaciją, įrengiant rekuperacinę ventiliacijos (vėdinimo) sistemą.

Atsižvelgiant į Statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ (toliau – Reglamentas), nustatančio ir gyvenamųjų namų techninės priežiūros reikalavimus, kvalifikacinius reikalavimus statinių techniniams prižiūrėtojams bei daugiabučių gyvenamųjų namų techninės priežiūros privalomuosius reikalavimus ir jų įgyvendinimo tvarką, 97¹ punktą, kuriame įtvirtinta nuostata, kad vėdinimo kanalai ir vamzdynai turi būti valomi pagal faktinį poreikį, **tačiau ne rečiau kaip kartą per trejus metus**. Siūlome Jums kreiptis į būsto administratorių, kad teisės aktų nustatyta tvarka įvertintų vėdinimo kanalų valymo poreikį ir organizuotų darbus. [...].“

TYRIMO METU GAUTA INFORMACIJA

1. Tyrimo metu Seimo kontrolierė 2026 m. vasario 19 d. raštu Nr. SE-429 ir 2026 m. balandžio 27 d. raštu Nr. SE-1042 kreipėsi į Departamentą ir NVSC, prašydama paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes (2 priedo 1 punktas): dėl kokių priežasčių Departamentas, gavęs 2026-01-08 Prašymą, nesiėmė priemonių jį išnagrinėti visa apimtimi pagal jo turinį, kaip Skunde nurodo Pareiškėja, t. y., įvertinti ir aplinkybes dėl galimos oro taršos Pareiškėjos bute, galimai kenkiančios jos sveikatai; dėl kokių priežasčių nepasiūlyta jokia 2026-01-08 Prašyme nurodytos problemos sprendimo alternatyva, kita kompetentinga viešojo administravimo institucija, galinti spręsti susidariusią situaciją. Tuo atveju, jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar jo dalis, kodėl Departamento atsakyme apie tai nebuvo informuota Pareiškėja; išnagrinėti 2026-01-08 Prašymą visa apimtimi pagal jo turinį, patikrinti, ar oro tarša Pareiškėjos bute neviršija teisės aktuose nustatytų ribinių dydžių ir apie rezultatus informuoti Pareiškėją arba papildomai motyvuotai paaiškinti jai, kodėl Departamentas nenagrinėja dalies, susijusios su galimai padidinta oro tarša jos bute, informuoti, ar yra kita viešojo administravimo institucija, kuri pagal kompetenciją gali išnagrinėti 2026-01-08 Prašymą ar jo dalį, pasiūlyti Pareiškėjai jos nurodytų problemų galimus sprendimo būdus (Departamento papildomo atsakymo Pareiškėjai kopiją pateikti ir Seimo kontrolierei); pateikti motyvuotą nuomonę, ar Departamentas, gavęs 2026-01-08 Prašymą, jį išnagrinėjo visa apimtimi pagal jo turinį ir Departamento kompetenciją; pateikti Pareiškėjos 2026 m. sausio 8 d. skundo Departamentui ir Departamento atsakymo į jį kopijas su skundo ir atsakymo registracijos Inspekcijoje duomenimis ir kt.

2. NVSC 2026 m. kovo 18 d. raštu Nr. 1D-787 „Dėl administracinės procedūros sprendimo ir informacijos pateikimo), adresuotu Pareiškėjai (kopija – Seimo kontrolierei; 2026-03-18 Atsakymas) ir 2026 m. balandžio 30 d. raštu Nr. 1D-1202 pateikė informaciją, paaiškinimus, dokumentus.

2.1. NVSC, atsižvelgęs į Seimo kontrolierės 2026 m. vasario 19 d. tarpininkavimo prašymą, įgyvendindamas VAĮ nuostatas, atliko administracinę procedūrą dėl Pareiškėjos galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų.

2.1.1. „Vykdamas administracinę procedūrą, nustatyta, kad Departamentas, nagrinėdamas [...] [Pareiškėjos] prašymą ir siekdamas patikslinti informaciją dėl oro teršalų ir kvapų [...] [Pareiškėjos] gyvenamojoje aplinkoje, kreipėsi į [...] [Pareiškėją] telefonu.“ NVSC turimais duomenimis, pokalbio metu Pareiškėja patikslino, kad oro teršalai ir kvapai sklinda iš aukštu žemiau esančio buto. Departamentas, įvertinęs REGIA žemėlapyje¹ pateiktą informaciją, nustatė, kad aukštu žemiau esančiuose butuose nėra įregistruota ūkinė komercinė veikla. Įvertinęs tiek [...] [Pareiškėjos] prašyme, tiek telefoninio pokalbio metu pateiktą informaciją, kad dėl esamos problemos [...] [Pareiškėją] jau kreipėtės į Savivaldybę, Namo administratorių „Mano būstas“ bei Kauno miesto Visuomenės sveikatos biurą, Departamentas prašymo nagrinėti pagal kompetenciją nepersiuntė kompetentingam viešojo

¹ <https://www.regia.lt/map/regia2>.

administravimo subjektui. Įvertinus visą turimą informaciją, prašymo nagrinėjimas buvo nutrauktas ir apie tai Jūs buvote informuota 2026 m. sausio 27 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-3228 (toliau – administracinis sprendimas) [...].“

„Pagal VAĮ nuostatas, NVSC, kaip viešojo administravimo institucija, teisės aktų įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę atlieka tik pagal teisės aktų nustatyta tvarka suteiktus įgaliojimus, vadovaudamasis priežiūrą ir kontrolę reglamentuojančiais teisės aktais. NVSC vykdo kvapų valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę gyvenamuosiuose ir visuomeninės paskirties pastatuose, įskaitant tai, kaip laikomasi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose ir taršos leidimuose NVSC nustatytų sąlygų dėl kvapų valdymo (toliau – kvapų kontrolė). NVSC kvapų kontrolę atlieka vadovaudamasis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių² nuostatomis ir Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“³ reikalavimais. Šios higienos normos 2 punkte nurodyta, kad kvapo koncentracijos ribinė vertė taikoma tik iš ūkinėje komercinėje veikloje, kurioje naudojami stacionarūs taršos kvapais šaltiniai, kylantiems kvapams vertinti.

Pagal Įstatymo 15 straipsnio nuostatas, NVSC, pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę pagal kontroliuojamų sričių sąrašą⁴, kuriuo NVSC įgaliotas vykdyti ūkinės komercinės veiklos veiksmų, galinčių turėti įtakos visuomenės sveikatai, kontrolę pagal Lietuvos higienos normą HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ (toliau – Higienos norma)⁵. Vykdam administracinę procedūrą nustatyta, kad Departamentas įvertino galimos oro taršos gyvenamosiose patalpose aplinkybes pagal Higienos normos nuostatas. Pažymėtina, kad pagal Higienos normą, gyvenamųjų patalpų oro užterštumo lygis vertinamas atliekant laboratorinius tyrimus valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu. Nagrinėjamu atveju prašyme pateikta informacija yra bendro pobūdžio (nurodomas kvapas), nepateikta objektyvių duomenų ar aplinkybių, leidžiančių identifikuoti konkrečius galimus taršos šaltinius ar teršalus, todėl nėra pakankamo pagrindo inicijuoti valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę ir atlikti oro kokybės tyrimus pagal minėtą Higienos normą.

² Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės, patvirtintos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“.

³ Lietuvos higienos norma HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“.

⁴ Sričių, kuriose Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę, sąrašas, patvirtintas sveikatos apsaugos ministro 2008 m. gruodžio 4 d. įsakymu Nr. V-1179 „Dėl Sričių, kuriose Nacionalinis visuomenės sveikatos centras prie Sveikatos apsaugos ministerijos pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę sąrašo patvirtinimo“.

⁵ Lietuvos higienos norma HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“, patvirtinta sveikatos apsaugos ministro 2007 m. gegužės 10 d. įsakymu Nr. V-362 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 35:2007 „Didžiausia leidžiama cheminių medžiagų (teršalų) koncentracija gyvenamosios ir visuomeninės paskirties pastatų patalpų ore“ patvirtinimo“.

Atlikus administracinę procedūrą, konstatuotina, kad Departamentas, nustatęs, kad pagal kompetenciją negali spręsti [...] [Pareiškėjos] prašyme išdėstytų klausimų, nepersiuntė jo nagrinėti pagal kompetenciją kompetentingam viešojo administravimo subjektui. Pagal VAĮ 11 straipsnio 4 dalį, jeigu viešojo administravimo subjektas pagal kompetenciją negali spręsti prašyme ar skunde išdėstytų klausimų ar priimti administracinės procedūros sprendimo dėl prašyme ar skunde išdėstyto klausimo, jis jo nenagrinėja ir ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui, ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.

Atlikus administracinę procedūrą konstatuotina, kad Departamentas, priėmęs administracinį sprendimą dėl [...] [Pareiškėjos] prašymo nagrinėjimo nutraukimo, administraciniame sprendime neišdėstė visų administracinio sprendimo motyvų, taip pat nebuvo pateiktas išsamus teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės. Pagal VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktus, administraciniame sprendime turi būti nurodytas administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas, taip pat kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės, administracinio sprendimo motyvai.

NVSC, atlikęs administracinę procedūrą, nustatė, kad Departamentas nepersiuntė prašymo nagrinėti pagal kompetenciją kompetentingam viešojo administravimo subjektui. Taip pat, priimdamas administracinį sprendimą, jame nepateikė išsamaus teisinio ir faktinio pagrindo ar kitų administraciniam sprendimui įtakos turėjusių aplinkybių.“

2.1.2. Departamentas „prašymą vertino visa apimtimi, tačiau administraciniame sprendime nepateikė informacijos, susijusios su NVSC įgaliojimais vykdyti tik ūkinės komercinės veiklos veiksmų, galinčių turėti įtakos visuomenės sveikatai, kontrolę pagal Higienos normą. Departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad prašyme bei telefonu buvo pateikta informacija apie tai, kad Pareiškėja jau kreipėsi į Savivaldybę, papildomai prašymo nagrinėti pagal kompetenciją Savivaldybei nepersiuntė ir apie tai neinformavo Pareiškėjos.“

2.1.3. „Departamentas atnaujino prašymo nagrinėjimą ir 2026 m. kovo 2 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-8191 [...] kreipėsi į Pareiškėją, prašydamas patikslinti informaciją, nurodant buto numerį, iš kurio sklinda kvapai ir oro teršalai į Pareiškėjos gyvenamąją aplinką, taip pat, jei yra žinoma, informuoti, ar tame bute vykdoma ūkinė komercinė veikla. 2026 m. kovo 2 d. gauta Pareiškėjos patikslinta informacija [...]. Departamentas 2026 m. kovo 3 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-8507 kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, prašydamas suteikti tarnybinę pagalbą pateikiant informaciją apie tai, ar adresu <...>, Kaunas, yra įregistruota ūkinė komercinė veikla (pagal verslo liudijimą ar pažymą) ir kokia registruotos veiklos rūšis. Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija 2026 m. kovo 4 d. raštu Nr. (7.1 Mr) K-3131 informavo apie tai, kad duomenų apie išduotą (-us) verslo liudijimą (-us) bei juridinių ar fizinių asmenų registruotą veiklą adresu <...>, Kaunas, nėra. Departamentas, atsižvelgdamas į tai, kad negali spręsti Pareiškėjos prašyme išdėstytų klausimų, kurie nėra susiję su vykdoma ūkine komercine veikla, 2026 m. kovo 16 d. raštu Nr. (2-12 4.80 Mr)2-10627 [...] persiuntė Pareiškėjos prašymą nagrinėti pagal kompetenciją Savivaldybei ir apie tai informavo Pareiškėją.“

„Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 21 punktu, „statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka yra savarankiškoji savivaldybių funkcija. Taip pat Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 42 punkte nustatyta, kad savarankiškoji savivaldybių funkcija yra butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir mero paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų atlikimu, priežiūra ir kontrolė pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles.

Vadovaujantis Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos ne audito metu pastebėtų neatitiktųjų valdymo tvarkos aprašu, 2026 m. kovo 17 d. NVSC registruotas pranešimas apie neatitiktį Nr. DP-3012, kuriame pateiktas siūlymas dėl neatitikties korekcinio veiksmų.“

3. Seimo kontrolierės 2026 m. gegužės 14 d. raštu Nr. SE-1221 kreipėsi į Savivaldybę, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus ir informaciją, kodėl, esant poreikiui patekti į du Namo butus, su šių butų savininkais nebuvo suderintas konkretus Savivaldybės pareigūnų atvykimo ir aplinkybių patikrinimo laikas; kodėl, Savivaldybės pareigūnams nepavykus patekti į du Namo butus, 2026-03-16 Skundo nagrinėjimo terminas nebuvo pratęstas nustatyta tvarka, kad Seniūnija ir Savivaldybė galėtų atlikti joms priskirtas funkcijas, o 2026-03-16 Skundas būtų išnagrinėtas išsamiai; kodėl Seniūnijos specialistai, vykdydami statinių naudojimo priežiūros funkciją, nepatikrino su galimu kvapų sklidimu susijusios Namo ventiliacijos ar kitų inžinerinių sistemų atliekamos techninės priežiūros, nesurašė Namo techninės priežiūros akto ir, prireikus, nepateikė reikalavimų Namo techniniam prižiūrėtojiui; kodėl nebuvo patikrinta Namo buto, iš kurio galimai sklinda Pareiškėjos nurodomi kvapai, naudojimo tvarka (ar butas naudojamas pagal paskirtį) ir nesurašytas patikrinimo aktas; ar patikrinimo metu buvo surašytas Savivaldybės nustatytų faktinių aplinkybių patikrinimo aktas, jeigu taip – pateikti jo kopiją, jeigu ne – nurodyti motyvuotas priežastis; išnagrinėti 2026-03-16 Skundą nustatyta tvarka, t. y., laikantis išsamumo principo ir kitų VAĮ principų reikalavimų, nustatyta tvarka atliekant statinio (Namo) naudojimo priežiūrą, Namo buto, iš kurio galimai sklinda kvapai, naudojimo pagal paskirtį priežiūrą, suderinant Savivaldybės patikrinimų laiką su butų savininkais (susirašinėjimo kopiją pateikti Seimo kontrolierėms), atlikus patikrinimus surašyti atitinkamus aktus (aktų kopijas pateikti Seimo kontrolierėms) ir pateikti išsamų atsakymą Pareiškėjai (atsakymo kopiją pateikti Seimo kontrolierėms) ir kt.

4. Savivaldybė 2026 m. birželio 23 d. raštu Nr. (33.192 E) R-1789 informavo Seimo kontrolieres:

4.1. „Vadovaujantis VAĮ įtvirtintais teisėtumo, objektyvumo ir proporcingumo principais, buvo įvertintas 2026 m. kovo 16 d. Departamento raštu „Dėl gauto prašymo“ (reg. Kauno miesto savivaldybės administracijos dokumentų valdymo sistemoje „Kontora“ (toliau – DVS) 2026-03-16 Nr. R12-2118) persiųstas Pareiškėjos kreipimasis dėl galimai iš Namo 24 buto į Pareiškėjos gyvenamąsias patalpas [...] galimai patenkančios oro taršos („periodiškai juntamas aistras, neįprastas kvapas, panašus į degimo, dūmų, smalkių kvapą“). Atsižvelgiant į tai, kad 2025 m. rugsėjo 30 d. statinio techninės priežiūros akte Nr. 07-13-19 (toliau – 2025-09-30 Aktas) nustatytų reikalavimų įgyvendinimo terminas nebuvo pasibaigęs

(terminas – 2026 m. gegužės 1 d.) ir Namas nėra įtrauktas į 2026 metų statinių naudojimo priežiūros planą (planas paskelbtas Seniūnijos interneto svetainėje, adresu: <https://www.kaunas.lt/wp-content/uploads/sites/13/2015/03/2026-METU-STATINIU-NAUDOJIMO-PRIEZIUROS-PLANAS-pat.pdf>), siekiant objektyviai nustatyti faktines aplinkybes, išsiaiškinti gautame skunde nurodytos problemos mastą bei įvertinti, ar egzistuoja galimo pavojaus asmenų sveikatai ar gyvybei rizika, dėl kurio būtų būtina nedelsiant imtis atitinkamų priemonių, 2026 m. balandžio 3 d. atliktas faktinių duomenų patikrinimas vietoje. Akcentuojame, kad minėtas patikrinimas buvo skirtas pirminiam faktinės situacijos įvertinimui ir galimos rizikos nustatymui, o ne išsamiam skunde nurodytų aplinkybių tyrimui ar statinio naudojimo priežiūros patikrinimui visa apimtimi. Dėl šios priežasties buvo apžiūrėtos bendrojo naudojimo patalpos, vertintos skunde nurodytos aplinkybės bei apklausti vietoje sutikti gyventojai. Pareiškėja į šį patikrinimą iš anksto nebuvo kviečiama, kadangi, kaip jau buvo minėta, jo tikslas buvo objektyviai įvertinti faktinę situaciją ir surinkti pirminius duomenis apie galimas problemas. Be to, patikrinimo metu vis dėlto mėginta susisiekti su Pareiškėja ir galimai problemą keliančio buto savininku, tačiau patekti į skunde minimus butus ir atlikti jų apžiūrą tuo metu galimybės nebuvo.

Patikrinimo metu Statinio bendrojo naudojimo patalpose pašalinių kvapų nebuvo juntama. Apklausti gyventojai nusiskundimų dėl ventiliacijos sistemų ar pašalinių kvapų neturėjo, tačiau nurodė, kad prieš maždaug dvi savaites pirmame aukšte buvo padegtos pašto dėžutės, todėl laikinai jautėsi degėsių ir dūmų kvapas. Po gaisro pašto dėžutės, radiatorius ir aprūkusi sienos dalis buvo sutvarkyti. Šios ir kt. aplinkybės užfiksuotos 2026 m. balandžio 7 d. surašytame faktinių duomenų patikrinimo vietoje akte Nr. 07-13-21 [...]. Įvertinus nustatytas aplinkybes, duomenų apie pavojų asmenų sveikatai ar gyvybei nenustatyta, todėl pagrindo skubos tvarka keisti suplanuotų darbų prioritetus ar imtis papildomų veiksmų nebuvo.“

4.2. „Kaip jau buvo minėta, 2025-09-30 Akto reikalavimų įgyvendinimo termino pabaiga – 2026 m. gegužės 1 d. Atsižvelgiant į tai, kad patikrinimo metu nebuvo objektyviai įvertintos Pareiškėjos nurodytos aplinkybės dėl galimai į patalpas patenkančių pašalinių kvapų bei vėdinimo sistemų veikimo, vadovaujantis VAĮ įtvirtintais išsamumo, objektyvumo principais bei SĮ nuostatomis, reglamentuojančiomis statinių naudojimo priežiūrą, 2026 m. gegužės 21 d. buvo organizuojama Statinio naudojimo priežiūra bei 24 ir 27 butų vėdinimo kanalų veikimo kontrolė (vertinant, ar gyvenamosiose patalpose juntami nebūdingi gyvenamajai aplinkai pašaliniai, aštrūs kvapai).

Vadovaujantis VAĮ 33 straipsnio 12 dalimi, 13 dalies 4 punktu, 27 straipsniu, SĮ 49 straipsnio 3 dalies 6 punktu išsiųsti pranešimai Statinio bendrojo naudojimo objektų valdytojui UAB „Mano būstas Dainava“ (2026 m. gegužės 21 d. raštas Nr. 07-2-443 „Dėl <...>, Kaune, statinio naudojimo priežiūros“ nuorašas [...]) bei Pareiškėjai (2026 m. gegužės 21 d. rašto Nr. 07-2440 „Dėl <...>, Kaune, statinio naudojimo priežiūros“ nuorašas [...]) apie numatytą Statinio naudojimo priežiūrą ir faktinių duomenų patikrinimą.“

4.3. „2026 m. birželio 5 d. atlikta neplaninė Statinio naudojimo priežiūra tikslu nustatyti, ar statinio techninė priežiūra atitinka SĮ ir kitų teisės aktų, taip pat normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, ar statinys naudojamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatomis, taip pat įvertintas 27 buto vėdinimo sistemų veikimas bei faktinės naudojimo aplinkybės, susijusios su Pareiškėjos nurodytais 27 bute galimai iš 24 buto sklindančiais pašaliniais kvapais.“

2026 m. birželio 17 d. surašyti Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktas Nr. 07-13-118 (2026-06-17 Aktas) bei 27, 24 butų faktinių duomenų patikrinimas vietoje aktai (07-13-119 Aktas ir 07-13-120 Aktas).

4.4. „Atsižvelgiant į faktą, kad Pareiškėjai apie tris savaites nėra „juntamas aitrus, neįprastas kvapas, panašus į degimo, dūmų, smalkių kvapą“ (užfiksuota 07-13-119 Akte), Namo 24 buto savininkas neįsileido, t. y. nesudarė sąlygų įvertinti vėdinimo sistemų veikimą bei faktines buto naudojimo aplinkybes (užfiksuota 07-13-120 Akte), Seniūnija vadovaudamasi Civilinio kodekso 4.83 straipsniu, SĮ 47 straipsnio 1 dalies 1-3 punktais, Reglamento 97¹ punktu, Daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų administravimo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 23 d. nutarimu Nr. 603 [...] 3 punktu ir (toliau – Administravimo nuostatai) 4.3 papunkčiu, įpareigojo bendrojo naudojimo objektų valdytoją:

1) organizuoti vėdinimo kanalų veikimo patikrinimą bei įvertinti 24 buto faktines naudojimo aplinkybes, susijusias su Pareiškėjos nurodytais galimai iš šio buto sklindančiais pašaliniais kvapais;

2) nustatčius galimus bendrųjų inžinerinių sistemų eksploatavimo, statinio naudojimo ir/ar patalpų naudojimo ne pagal paskirtį požymius, imtis veiksmų pagal kompetenciją bei apie nustatytas aplinkybes ir priimtus sprendimus informuoti Seniūniją, pateikiant tai pagrindžiančius dokumentus (STP Nr. 07-13-118 reikalavimas, 07-13-120 akto rekomendacija).“

4.5. „Visų atliktų patikrinimų metu nustatytos administracinei procedūrai reikšmingos faktinės aplinkybės buvo fiksuojamos ir dokumentuojamos, surašant faktinių duomenų patikrinimo vietoje aktus bei kitus su administracinės procedūros vykdymu susijusius dokumentus (1- 6 priedai).“

4.6. „Susipažinome su pateikta informacija ir pridėta nuotrauka, kurioje užfiksuotas ant pašto dėžutės lipdukas su užrašu „Kovotojo kodas“. Pažymime, kad Pareiškėjos nurodytos aplinkybės buvo vertinamos bendrame nagrinėjamo klausimo kontekste, tačiau neturime objektyvių duomenų, leidžiančių nustatyti tiesioginį ar netiesioginį ryšį tarp nagrinėjamo skundo dėl galimos taršos ir Pareiškėjos nurodytų „papildomų aplinkybių ir galimo spaudimo“.“

4.7. „Pažymėtina, kad bendraujant su Namo gyventojais ir renkant informaciją apie faktines aplinkybes nebuvo atskleista Pareiškėjos tapatybė ar kiti pertekliniai asmens duomenys. Šiuo aspektu buvo vadovaujama 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 (Bendrojo duomenų apsaugos reglamento) 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintais teisėtumo, sąžiningumo, skaidrumo, duomenų kiekio mažinimo, tikslo apribojimo ir konfidencialumo principais, pagal kuriuos asmens duomenys turi būti tvarkomi tik tokia apimtimi, kuri būtina konkrečiam tikslui pasiekti. Taip pat vadovautasi Asmens duomenų tvarkymo Kauno miesto savivaldybėje taisyklių, patvirtintų Kauno miesto savivaldybės tarybos 2020 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-122 [...] 5.4, 5.6, 30.2 ir 30.3 papunkčiais, nustatančiais, kad asmens duomenys tvarkomi tik būtina apimtimi, užtikrinant jų konfidencialumą, saugumą ir apsaugą nuo neteisėto atskleidimo.

Atsižvelgiant į tai, gyventojams buvo pateikiama tik ta informacija, kuri buvo būtina faktinėms aplinkybėms nustatyti ir administracinei procedūrai atlikti, neatskleidžiant Pareiškėjos tapatybės, jos pateikto skundo turinio, jokios kitos perteklinės informacijos (duomenų) ar kitų identifikuojančių duomenų.“

4.8. „Papildomai pažymime ir akcentuojame, kad Pareiškėja 2026 m. birželio 5 d. vykusio faktinių duomenų patikrinimo metu žodžiu informavo, jog kelias savaites neįtampa degimo, dūmų ar smalkių kvapų, ir papildomai faktinių duomenų patikrinimo vietoje metu pateikė paaiškinimą (2026 m. birželio 5 d. paaiškinimas reg. DVS Nr. 07-3-465 [...]) dėl tabako dūmų kvapo, sklindančio pro pravirą langą. Ši aplinkybė turi ne statinio techninės priežiūros pažeidimo, o galimo administracinio nusižengimo, numatyto Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau - ANK) 492 straipsnyje (Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme nustatytas tabako gaminių ar susijusių gaminių vartojimo ar jų turėjimo ribojimo pažeidimas, pastatų (butų) arba patalpų savininkams ar kitų daiktinių teisių turėtojams nustatytų reikalavimų nevykdymas), požymių ir peržengia statinio techninės priežiūros kompetencijos ribas. Kadangi ANK 492 straipsnyje nustatyto administracinio nusižengimo tyrimas ir teisena Kauno m. savivaldybės administracijos direktoriaus 2026 m. vasario 20 d. įsakymu Nr. A-171 „Dėl įgaliojimų surašyti administracinių nusižengimų protokolus, nagrinėti administracinių nusižengimų bylas ir skirti administracines nuobaudas suteikimo Viešosios tvarkos skyriaus darbuotojams“ priskirta Savivaldybės Viešosios tvarkos (toliau – VTS) kompetencijai, vadovaujantis VAĮ įtvirtintu vieno langelio principu, surinkta medžiaga dalyje dėl tabako dūmų patekimo pro langą į Pareiškėjos butą, perduota pagal kompetenciją nagrinėti ir pateikti atsakymą Pareiškėjai VTS.“

4.9. „Atsižvelgiant į išdėstytą, manytina, kad tokia veiksmų seka atitiko VAĮ įtvirtintus objektyvumo, išsamumo, proporcingumo, efektyvumo ir atsakomybės už priimtus sprendimus principus, nes sprendimai buvo priimami remiantis faktinėmis aplinkybėmis, taikant tik tokias priemones, kurios konkrečiu metu buvo būtinos ir pagrįstos, kartu užtikrinant visapusišką skunde nurodytų aplinkybių išnagrinėjimą.“

4.10. Savivaldybė (Seniūnija) pateikė Pareiškėjai 2026 m. birželio 19 d. atsakymą Nr. 07-2-600 „Dėl kvapų <...>, Kaune“ (toliau – 2026-06-19 Atsakymas), kuriame Pareiškėja informuota apie jos 2026-03-16 Skundo nagrinėjimo rezultatus, aprašytus pirmiau. Be to, 2026-06-19 Atsakyme nurodyta:

2026 m. birželio 5 d. „Vizualiai apžiūrėjus Namu 27 buto virtuvės ir vonios patalpose esančias ventiliacines angas, nustatyta, kad: 1) virtuvės patalpoje esanti ventiliacijos anga yra aklinau uždengta spintelės, 2) vonios patalpoje esanti ventiliacijos anga (grotelės) aklinau užklijuota izoliacine (lipnia) juosta. Atlikus traukos kontrolę žiebtuvėlio liepsna užfiksuota, kad liepsna nekrypo nei nuo, nei link ventiliacijos angos. Tai rodo, kad patalpoje oro judėjimas nevyksta, o suprojektuota natūrali trauka yra visiškai užblokuota. Patikrinimo metu, aitraus, neišprasto kvapo, panašaus į degimo, dūmų ar kitų specifinių kvapų 27 buto patalpose nenustatyta. Įvertinus nustatytas faktines aplinkybes, užtikrinant, kad pastato vėdinimo sistema veiktų pagal projektą, rekomenduojame nuimti lipnią juostą nuo vonios vėdinimo angos ir atlaisvinti virtuvėje esančią vėdinimo angą. Jei atidarius vėdinimo angas vėl užfiksuotumėte realiu laiku sklindančius kvapus ar atbulinę trauką iš ventiliacijos šachtos per vėdinimo angas, vadovaujantis Reglamento 971 punktu, kuriame nustatyta, kad vėdinimo kanalai ir vamzdiniai valomi pagal faktinį poreikį, tačiau ne rečiau kaip kartą per trejus metus, rekomenduojame kreiptis į bendrojo naudojimo objektų valdytoją, kuris pagal kompetenciją organizuoja bendrojo naudojimo inžinerinių sistemų priežiūrą ir, esant pagrindui, priima sprendimą dėl vėdinimo kanalų valymo organizavimo. Siekiant išsiaiškinti nurodytas aplinkybes, lankytasi Namu 24 bute, tačiau buto duris atidaręs asmuo, bendrauti

atsisakė, į butą neįsileido. Patikrinimo metu bendrojo naudojimo patalpose aitraus, neįprasto kvapo, panašaus į degimo, dūmų ar tabako dūmų bei kitų specifinių kvapų nebuvo jaučiama. Piliečiui atidarius duris, iš buto nesklido jokie nebūdingi gyvenamajai aplinkai kvapai. Kadangi patikrinimo metu žodžiu patvirtinote, kad degimo, dūmų ar smalkių kvapų nejaučiate apie tris savaites, bet atsižvelgiant į faktą, kad Namo 24 buto savininkas neįsileido, t. y. nesudarė sąlygų įvertinti vėdinimo sistemų veikimo bei faktinių buto naudojimo aplinkybių – Seniūnija vadovaudamasi Civilinio kodekso 4.83 straipsniu, SĮ 47 str. 1 d. 1-3 punktais, Reglamento 971 punktu, Administravimo nuostatų 3, 4.3 punktais, įpareigojo bendrojo naudojimo objektų valdytoją organizuoti vėdinimo kanalų veikimo patikrinimą bei įvertinti 24 buto faktines naudojimo aplinkybes, susijusias su nurodytais galimai iš šio buto sklindančiais pašaliniais kvapais. Nustačius galimus bendrųjų inžinerinių sistemų eksploatavimo, statinio naudojimo ar patalpų naudojimo ne pagal paskirtį požymius, imtis veiksmų pagal kompetenciją bei apie nustatytas aplinkybes ir priimtus sprendimus informuoti Seniūniją, pateikiant tai pagrindžiančius dokumentus.“

TYRIMUI REIKŠMINGOS TEISĖS AKTŲ NUOSTATOS

Nacionalinės teisės aktai:

1. *Konstitucijos 5 straipsnis*: „[...] Valdžios įstaigos tarnauja žmonėms.“

2. *Seimo kontrolierių įstatymo (SKĮ) 22 straipsnio „Seimo kontrolieriaus sprendimai“ 3 dalis*: „Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

3. *Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo (Įstatymas) 15 straipsnis „Nacionalinio visuomenės sveikatos centro kompetencija“*: „Nacionalinis visuomenės sveikatos centras: [...] 2) pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą; [...]“

4. *Vietos savivaldos įstatymo (VSĮ)*:

6 *straipsnis*: vienos iš savivaldybių savarankiškųjų funkcijų yra: „21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka“; „42) butų ir kitų patalpų savininkų bendrijų valdymo organų, jungtinės veiklos sutartimi įgaliotų asmenų ir mero paskirtų bendrojo naudojimo objektų administratorių veiklos, susijusios su įstatymų ir kitų teisės aktų jiems priskirtų funkcijų atlikimu, priežiūra ir kontrolė pagal Vyriausybės įgalios institucijos patvirtintas pavyzdines taisykles“.

5. *Viešojo administravimo įstatymo (VAĮ)*:

3 *straipsnis „Viešojo administravimo principai“*: „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) atsakomybės už priimtus sprendimus. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas, vykdydamas administracinį reglamentavimą ar priimdamas administracinius sprendimus, turi prisiimti atsakomybę už administracinio reglamentavimo ar priimtų administracinių sprendimų sukeltus padarinius; [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą viešojo administravimo subjektams turi būti nustatyti laikantis šio įstatymo nustatytų reikalavimų, o viešojo administravimo subjektų veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...] 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...]“

10 *straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“*:

4 *dalis*: „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens

prašymo [...] turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo [...] gavimo dienos. [...]. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

5 dalis: „Administraciniame sprendime turi būti nurodyta: [...] 5) administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; 6) administracinio sprendimo motyvai; [...]“

11 straipsnio 4 dalis: „Šio straipsnio 3 dalies 6 punkte nurodytu atveju viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos persiunčia jį kompetentingam viešojo administravimo subjektui ir apie tai praneša asmeniui. Jeigu nėra kito viešojo administravimo subjekto, kuriam galėtų būti perduotas nagrinėti pagal kompetenciją prašymas ar skundas, viešojo administravimo subjektas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo ar skundo gavimo dienos apie tai praneša asmeniui, paaiškindamas jo prašymo ar skundo nenagrinėjimo priežastis.“

27 straipsnis „Faktinių duomenų patikrinimas“: „1. Viešojo administravimo subjektas, pradėjęs administracinę procedūrą, prireikus gali faktinius duomenis patikrinti vietoje. Asmeniui, dėl kurio galimai pažeistų teisių ar teisėtų interesų yra pradėta administracinė procedūra, arba asmeniui, kuris su skundu kreipėsi dėl kito asmens galimo teisių ar teisėtų interesų pažeidimo, turi būti pranešta apie patikrinimo laiką, kad jis galėtų, jeigu pageidauja, dalyvauti tikrinant faktinius duomenis vietoje. [...]. 2. Paaiškinimai ir patikrinimo vietoje metu nustatyti faktiniai duomenys turi būti užfiksuoti ir kartu su tikrintojų parašais pridedami prie patikrinimo akto (išvados).“

33 straipsnis „Ūkio subjektų veiklos patikrinimai“: „12. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas, kai ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas priima motyvuotą sprendimą atlikti šį patikrinimą. Neplaninis patikrinimas turi atitikti neplaninių patikrinimų taisyklės ir turi būti atliekamas šio straipsnio 13 dalyje nurodytu pagrindu. Ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekantis subjektas, pradėdamas ūkio subjekto veiklos neplaninį patikrinimą, pateikia tikrinamam ūkio subjektui sprendimą atlikti neplaninį patikrinimą. 13. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas gali būti atliekamas: [...] 4) gavus skundą dėl ūkio subjekto veiksmų ar neveikimo, kai įvertinus turimą informaciją kyla pagrįstų įtarimų, kad ūkio subjekto veikla gali kelti grėsmę teisės normų saugomoms vertybėms; [...]“

TYRIMUI REIKŠMINGA TEISMŲ PRAKTIKA

1. Konstitucinio Teismo (KT) praktika:

2018 m. balandžio 12 d. nutarimas Nr. KT6-N4/2018: „Kaip ne kartą yra konstatavęs Konstitucinis Teismas, Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo principas suponuoja tai, kad visos valstybės institucijos ir pareigūnai turi vykdyti savo funkcijas vadovaudamiesi Konstitucija, teise, [...] taip pat turi tinkamai įgyvendinti jiems Konstitucijos ir įstatymų suteiktus įgaliojimus (*inter alia* 2015 m. lapkričio 19 d., 2016 m. liepos 8 d., 2018 m. kovo 2 d. nutarimai). Pažymėtina, kad konstitucinis atsakingo valdymo principas, aiškinamas kartu su Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtintu valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms imperatyvu [...] (2016 m. liepos 8 d. nutarimas).“

2. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (LVAT) praktika:

2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012: „Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (KT 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (LVAT 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

2014 m. gegužės 28 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014: „[...] viešojo administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatyta būdu. [...]“

2015 m. birželio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2142-624/2015: „Gero administravimo principas reikalauja, kad valstybės institucijos, priimdamos administracinius sprendimus, veiktų rūpestingai ir atidžiai, taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų. Taip pat šis principas suponuoja viešojo administravimo subjekto pareigą pateikti suinteresuotam asmeniui objektyvią ir teisingą informaciją jį dominančiu klausimu (žr., pvz., LVAT išplėstinės teisėjų kolegijos 2012 m. spalio 4 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-134/2012; 2013 m. kovo 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-708/2013; 2015 m. gegužės 14 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1316-756/2015).“